

POSTANOWIENIE

11 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczuk

na posiedzeniu niejawnym 11 stycznia 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa Gminy J.
przeciwko S. G.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej S. G.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie
z 28 kwietnia 2022 r., I ACa 723/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. obciąża kosztami postępowania kasacyjnego pozwanego pozostawiając ich wyliczenie referendarzowi sądowemu.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w

skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący S. G. powołał się na istotne zagadnienie prawne dotyczące kryteriów kwalifikacji zobowiązania jako niepieniężnego w rozumieniu art. 483 § 1 k.c. Wskazał również na potrzebę wykładni art. 483 § 1 k.c. – w powyżej wskazanym aspekcie – i art. 484 § 2 k.c. w odniesieniu do wymagań stawianych wnioskowi o miarkowanie kary umownej. Zdaniem skarżącego, skarga kasacyjna jest również oczywiście uzasadniona w zakresie, w jakim odnosi się do zarzutu naruszenia art. 381 k.p.c., a ewentualnie także w odniesieniu do sformułowanych w niej zarzutów naruszenia prawa materialnego.

Powołanie się w skardze kasacyjnej na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on precedensowy (nowy) charakter lub znaczenie dla rozwoju prawa. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych przepisów prawa i zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą; konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14).

W celu uzasadnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) konieczne jest natomiast wykazanie, że określony przepis prawa lub zespół tych przepisów, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w judykaturze w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08 i z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07).

Bliższa analiza wniosku nie pozwalała uznać, by w sprawie zakończonej zaskarżonym wyrokiem wystąpiły powołane przyczyny kasacyjne.

Problem traktowania zobowiązania do poniesienia nakładów inwestycyjnych – *in casu* nakładów polegających na zainwestowaniu określonej kwoty w remont dzierżawionej nieruchomości – w kontekście dopuszczalności zastrzeżenia kary umownej z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania takiego zobowiązania, nie stanowi *novum*. Sąd Najwyższy przyjmuje konsekwentnie, że zastrzeżenie kary umownej w takim przypadku jest dopuszczalne (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2004 r., IV CK 631/03, z dnia 7 lipca 2006 r., I CSK 127/06, OSNC 2007, nr 3, poz. 49 i z dnia 20 kwietnia 2011 r., I CSK 391/10; zob. też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2015 r., I CSK 745/13 i uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2020 r., III CZP 67/19, OSNC 2021, nr 1, poz. 1). Za kwalifikacją zobowiązania polegającego na dokonaniu uzgodnionych inwestycji jako zobowiązania niepieniężnego Sąd Najwyższy opowiedział się także w wyroku z dnia 14 października 2016 r., I CSK 618/15, do którego odwołał się w późniejszym postanowieniu z dnia 20 grudnia 2019 r., IV CSK 373/19, powołanym w skardze kasacyjnej jako wyraz przeciwnego stanowiska. To odmienne zapatrywanie dotyczyło jednak zobowiązania do podwyższenia kapitału zakładowego, które zostało przez Sąd Najwyższy istotnie zakwalifikowane odmienne, przy czym ocena zasadności tego stanowiska wykraczała poza okoliczności sprawy rozstrzygniętej zaskarżonym wyrokiem.

Wniosek nie ujawniał potrzeby kolejnej wypowiedzi orzeczniczej w tej kwestii, czego nie zmieniały pozostałe rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego wskazane w skardze, dotyczące bądź zobowiązania do podwyższenia kapitału zakładowego bądź też innej materii.

Druga z powołanych wątpliwości prawnych pozbawiona była natomiast relewantnego związku z wynikiem postępowania kasacyjnego. Owszem, Sąd Apelacyjny uznał, że w sprawie nie złożono wniosku o miarkowanie kary umownej, przyjął jednak zarazem, że nawet gdyby uznać, iż wniosek taki został sformułowany, żądanie miarkowania kary umownej było bezzasadne, przy czym stanowisko to szeroko uzasadnił. Rozstrzygnięcie pytania, czy wniosek o miarkowanie kary umownej musi być sformułowany w sposób jednoznaczny, nie

miało tym samym przełożenia na wynik postępowania kasacyjnego, skoro Sąd *meriti* uznał, że w sprawie nie wystąpiły merytoryczne przesłanki miarkowania.

Wywody wniosku nie stwarzały także podstawy do przyjęcia, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Apelacyjny wnikliwie wyjaśnił, z jakich powodów pominął zgłoszone w postępowaniu apelacyjnym wnioski dowodowe, a analiza tych motywów – w zestawieniu z wywodami wniosku – nie pozwala przyjąć, aby stanowisko to skutkowało nieprawidłowością zaskarżonego wyroku, a tym bardziej nieprawidłowością ewidentną i widoczną już *prima vista*, czego wymaga przyczyna kasacyjna określona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Podkreślić trzeba zwłaszcza, że niemożność przedłożenia sądowi środków dowodowych w postaci dokumentów na określonym etapie postępowania nie zwalnia strony – w kontekście art. 6 § 2 k.p.c. – od powołania się na te środki dowodowe i poinformowania o nich sądu, który może skorzystać z kompetencji określonej w art. 248 § 1 k.p.c. O oczywistej wadliwości zaskarżonego orzeczenia nie przekonywały również dalsze wywody wniosku, wykazujące zresztą – w zestawieniu z wcześniej rozważonymi przyczynami kasacyjnymi – widoczną sprzeczność argumentacyjną. Jest bowiem jasne, że przekonanie, iż w sprawie doszło do oczywistego i rażącego naruszenia przepisów prawa, widocznego już *prima facie*, stoi w opozycji do twierdzenia, że w sprawie, w której złożono skargę, występują istotne zagadnienia prawne lub zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawnych przez Sąd Najwyższy.

Należało tym samym odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2, art. 98 § 1-1¹, art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[SOP]

[a!]

